

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

URZĄD NADZORU EFTA

Zaproszenie do zgłaszania uwag zgodnie z art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale w sprawie norweskiego programu pomocy związanej z przyznawaniem wsparcia finansowego dla sektora drzewnego — „programu na rzecz sektora drzewnego”

(2006/C 272/06)

Na mocy decyzji nr 147/06/COL z dnia 17 maja 2006 r., zamieszczonej w autentycznej wersji językowej na stronach następujących po niniejszym streszczeniu, Urząd Nadzoru EFTA wszczął postępowanie zgodnie z art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do Porozumienia pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości (porozumienie o nadzorze i Trybunale). Władze norweskie zostały poinformowane poprzez przekazanie im kopii decyzji.

Urząd Nadzoru EFTA niniejszym wzywa państwa EFTA, państwa członkowskie UE i zainteresowane strony do zgłaszania uwag w sprawie środka, o którym mowa, w ciągu jednego miesiąca od publikacji niniejszego zawiadomienia na adres Urzędu Nadzoru EFTA w Brukseli:

EFTA Surveillance Authority
35, Rue Belliard
B-1040 Brussels

Uwagi zostaną przekazane władzom norweskim. Zainteresowane strony przedstawiające uwagi mogą wystąpić z odpowiednio umotywowanym, pisemnym wnioskiem o utajnienie ich tożsamości.

STRESZCZENIE

Urząd podjął decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego w odniesieniu do norweskiego programu pomocy polegającego na przekazywaniu dotacji przedsiębiorstwom sektora drzewnego („programu na rzecz sektora drzewnego”), którego podstawowym celem jest poprawa w zakresie przetwarzania wyrobów z drewna, zwiększenie wykorzystania wyrobów z drewna oraz poprawienie relacji na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem.

Program na rzecz sektora drzewnego został wprowadzony przez władze norweskie w 2000 r. na okres pięciu lat i przewiduje dotacje dla przedsiębiorstw, instytucji itp., które mogą przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu ujętego w ramach programu na rzecz sektora drzewnego. We wstępnej opinii Urzędu program na rzecz sektora drzewnego obejmuje przyznanie pomocy państwa. Program na rzecz sektora drzewnego nie został zgłoszony Urzędowi, wszelka pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG przyznana w ramach tego programu jest zatem bezprawna.

Urząd ocenił program na rzecz sektora drzewnego na podstawie wytycznych Urzędu w sprawie pomocy państwa dotyczących pomocy na badania i rozwój oraz pomocy regionalnej. Urząd ocenił również zgodność programu na rzecz sektora drzewnego z rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych dotyczącymi pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz pomocy szkoleniowej. Ponadto zbadano zgodność programu z art. 61 ust. 3 lit. c) na podstawie zasad ustanowionych w wyżej wspomnianych rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych.

Zważywszy, że program na rzecz sektora drzewnego nie zawiera wystarczająco szczegółowych definicji rodzaju projektów, na które można udzielić wsparcia, ani opisów kosztów kwalifikowanych czy pułapów maksymalnej kwoty pomocy, jaką można przyznać, pomoc w ramach programu na rzecz sektora drzewnego może być potencjalnie przyznana na różne rodzaje działań, niezależnie od związanej z nimi intensywności pomocy i bez względu na to, czy koszty tych działań są kwalifikowane czy nie. Władze norweskie stwierdziły jednak, że w praktyce program na rzecz sektora drzewnego był realizowany na podstawie poziomów intensywności pomocy, o których mowa w wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych. Urząd zwrócił się wobec tego do władz norweskich z zapytaniem, czy administracyjna praktyka wdrażania programu na rzecz sektora drzewnego zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa oraz istotnymi zasadami przewidzianymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych może zostać potwierdzona dalszymi dowodami. Niezależnie od tego Urząd zastrzegł sobie prawo do zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie takiej praktyki administracyjnej wobec faktu istnienia w ramach programu na rzecz sektora drzewnego równoległej praktyki stuprocentowego finansowania projektów, podczas gdy w opinii władz norweskich nie wiąże się to z żadną pomocą państwa.

W takich okolicznościach Urząd nie był w stanie stwierdzić z całkowitą pewnością, że dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego zostały przyznane zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa lub istotnymi zasadami przewidzianymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych. Dlatego też ma wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego jest zgodny z zasadami porozumienia EOG.

Władze norweskie stwierdziły, że program na rzecz sektora drzewnego zawiera przepisy, które są zgodne z zasadami udzielania pomocy *de minimis* w ramach rozporządzenia o pomocy *de minimis* lub uprzednio obowiązującego rozdziału 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczącego zasady *de minimis* w odniesieniu do pomocy państwa. Jednakże wydaje się, że reguły dotyczące pomocy *de minimis* w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie zawierają przepisów pozwalających na sprawdzenie, czy odbiorcy pomocy *de minimis* otrzymali inną pomoc *de minimis* w ciągu trzech lat poprzedzających uzyskanie dotacji. Oznacza to, że całkowita kwota otrzymanej pomocy może przekraczać próg pomocy *de minimis*.

Wobec powyższych okoliczności Urząd nie był w stanie wywnioskować, czy pomoc rzekomo przyznana według zasady *de minimis* rzeczywiście kwalifikuje się jako taka.

DECYZJA URZĘDU NADZORU EFTA**Nr 147/06/COL****z dnia 17 maja 2006 r.****w sprawie programu na rzecz sektora drzewnego****(„Verdiskapningsprogrammet for tre”)****Norwegia**

URZĄD NADZORU EFTA,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 61–63 oraz protokół 26,

uwzględniając Porozumienie pomiędzy państwami EFTA w sprawie ustanowienia Urzędu Nadzoru i Trybunału Sprawiedliwości ⁽²⁾, w szczególności jego art. 24 i art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3,

uwzględniając wytyczne Urzędu ⁽³⁾ w sprawie stosowania i wykładni art. 61 i 62 porozumienia EOG, w szczególności ich rozdziały 14 i 25, jak również uwzględniając rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczące, odpowiednio pomocy szkoleniowej oraz pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw, jak również uwzględniając rozporządzenie dotyczące pomocy w ramach zasady *de minimis* ⁽⁴⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. FAKTY**1. Procedura**

W piśmie z dnia 1 lutego 2005 r. (nr zdarzenia: 307555) Urząd Nadzoru EFTA („Urząd”) otrzymał skargę („skargę”) od zrzeszenia branżowego norweskiego przemysłu kamieniarsko-betonarskiego, „byggutengrenser.no” („strony skarżące”). W skardze tej, którą Urząd otrzymał i zarejestrował dnia 3 lutego 2005 r., strona skarżąca twierdzi, że rząd norweski udziela pomocy publicznej sektorowi budownictwa drzewnego na podstawie programu „Verdiskapningsprogrammet for tre”, zwanego również „Treprogrammet” (zwanego dalej „programem na rzecz sektora drzewnego”).

Pismem z dnia 27 kwietnia 2005 r. (nr zdarzenia: 313418), Urząd zwrócił się do władz norweskich o przekazanie informacji w tej sprawie. Władze norweskie odpowiedziały pismem z dnia 27 maja 2005 r., załączonym do pisma misji norweskiej przy Unii Europejskiej z dnia 1 czerwca 2005 r., które Urząd otrzymał i zarejestrował dnia 1 czerwca 2005 r. (nr zdarzenia: 323464).

Urząd zwrócił się o przekazanie dalszych informacji w piśmie z dnia 31 sierpnia 2005 r. (nr zdarzenia: 323451), na które władze norweskie odpowiedziały pismem z dnia 29 września 2005 r., załączonym do pisma z dnia 3 października 2005 r. od misji norweskiej przy Unii Europejskiej, które Urząd otrzymał i zarejestrował dnia 5 października 2005 r. (nr zdarzenia: 345465).

⁽¹⁾ Zwane dalej „porozumieniem EOG” lub „EOG”.

⁽²⁾ Zwane dalej porozumieniem o nadzorze i Trybunale.

⁽³⁾ Zasady proceduralne i istotne w dziedzinie pomocy państwa dotyczące stosowania i wykładni art. 61 i 62 porozumienia EOG oraz art. 1 protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, przyjęte oraz wydane przez Urząd Nadzoru EFTA dnia 19 stycznia 1994 r., opublikowane w Dz.U. L 231 z 3.9.1994, str. 1, Suplemencie EOG nr 32 z 3.9.1994, str. 1, ostatnio zmienione decyzją Urzędu nr 69/06/COL z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie stóp referencyjnych i dyskontowych (zwane dalej „wytycznymi w sprawie pomocy państwa”).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 68/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy szkoleniowej (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 20 zmieniony przez Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 20); rozporządzenie Komisji (WE) nr 70/2001 z dnia 12 stycznia 2001 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 traktatu WE do pomocy państwa dla małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 33 zmieniony przez Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 22) oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 69/2001 w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy zasady *de minimis* (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 30). To ostatnie rozporządzenie zastępuje uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa (przyjęty decyzją Urzędu nr 54/96/COL z dnia 15 maja 1996 r., Dz.U. L 245 z 25.9.1996, str. 28). Wszystkie rozporządzenia zostały włączone do załącznika 15 (w sekcjach 1(d)-(f)) do porozumienia EOG w drodze decyzji Wspólnego Komitetu nr 88/2002 (Dz.U. L 266 z 3.10.2002, str. 56 oraz Supplement EOG nr 49 z 3.10.2002, str. 42) i decyzji Wspólnego Komitetu nr 131/2004 (Dz.U. L 64 z 10.3.2005, str. 67 oraz Supplement EOG nr 12 z 10.3.2005, str. 49).

Oprócz tego na przestrzeni listopada i grudnia 2005 r. oraz stycznia 2006 r., Urząd i władze norweskie w nieformalnym sposób kontaktowały się ze sobą telefonicznie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej w sprawie programu na rzecz sektora drzewnego. Informacje otrzymane w ten sposób przez Urząd zostały zebrane przez władze norweskie w piśmie z dnia 3 marca 2006 r., załączonym do pisma od misji norweskiej przy Unii Europejskiej z dnia 8 marca 2006 r., które Urząd otrzymał i zarejestrował dnia 9 marca 2006 r. (nr zdarzenia: 365992).

2. Opis środków

2.1 Cel programu na rzecz sektora drzewnego i zarządzanie nim zgodnie z opisem w przygotowawczych opracowaniach legislacyjnych

Biała księga 1998–99

Cel programu na rzecz sektora drzewnego został określony w białej księdze sporządzonej przez rząd dla Parlamentu, dotyczącej tworzenia wartości i możliwości w sektorze leśnym (St. meld. nr. 17 (1998-99 „*Verdiskapning og miljø — muligheter i skogssektoren*”) — zwanej dalej „białą księgą”.

Celem białej księgi było ustanowienie ogólnej polityki racjonalnego i zrównoważonego wykorzystania zasobów leśnych oraz zwiększenie wkładu sektora leśnego w gospodarkę narodową i ogólny rozwój społeczeństwa norweskiego. W dokumencie tym proponuje się wprowadzenie różnych środków zmierzających do osiągnięcia tego celu, a jednym z tych nich jest program na rzecz sektora drzewnego. W tym względzie, w białej księdze proponuje się utworzenie pięcioletniego programu na rzecz tworzenia wartości w sektorze stolarskim i przemyśle drzewnego. Konkretniej biała księga przewidywała, że celem programu na rzecz sektora drzewnego miało być tworzenie na większą skalę wartości w leśnictwie i przemyśle drzewnym, jak również zwiększenie udziału sektora leśnego w osiąganiu bardziej zrównoważonej produkcji i konsumpcji⁽⁵⁾. W ramach tych celów, program na rzecz sektora drzewnego miał koncentrować się na (i) poprawie w zakresie przetwarzania wyrobów z drewna; (ii) większym wykorzystaniu wyrobów z drewna oraz (iii) poprawie relacji na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem⁽⁶⁾. W białej księdze stwierdzono również, że nowy program powinien się koncentrować na identyfikowaniu możliwości w obszarach rozwoju, projektowania i konstrukcji produktów oraz że program ten powinien spowodować, aby drewno w większym stopniu niż dotychczas postrzegano jako atrakcyjny materiał budowlany o szerokim zakresie zastosowań użytkowych⁽⁷⁾. Wreszcie, na bardziej ogólnym poziomie biała księga wskazywała, że zwiększenie wartości w przemyśle drzewnym należy osiągnąć w skali wewnętrznej (tj. na obszarze Norwegii)⁽⁸⁾.

Zalecenie (1998-1999) oraz sprawozdanie grupy roboczej

Zalecenie stałej komisji parlamentarnej skierowane do Parlamentu (Innst. S. nr. 208 (1998-1999)) z dnia 3 czerwca 1999 r. (zwane dalej „zaleceniem”) wyznacza szczegółowo ramy tworzenia programu na rzecz sektora drzewnego. Zalecenie to wskazuje między innymi, aby utworzyć grupę roboczą mającą określić strategię, sposób realizacji i potrzeby finansowe nowego programu.

Niedługo potem, w lipcu 1999 r. utworzono „grupę roboczą”, złożoną między innymi z przedstawicieli ministerstwa rolnictwa, zrzeszeń branżowych (odpowiednio) producentów drewna oraz właścicieli lasów, instytucji badawczo-rozwojowych oraz przedsiębiorstw z tego sektora. Grupa robocza wydała sprawozdanie („sprawozdanie grupy roboczej”) dnia 14 kwietnia 2000 r. dotyczące treści, organizacji i finansowania programu na rzecz sektora drzewnego, jak również kwestii zapraszania do współpracy organizacji właściwych dla tego sektora.

⁽⁵⁾ Sekcja 7.3.3 Białej Księgi.

⁽⁶⁾ Sekcja 7.3.3 Białej Księgi.

⁽⁷⁾ Sekcja 2.4.1 Białej Księgi.

⁽⁸⁾ Sekcja 6.1.1 Białej Księgi. W odniesieniu do koncentracji na przemyśle norweskim, w sekcji 6.1.1 Białej Księgi stwierdza się również, że (tłumaczenie wykonane przez Urząd): W celu wzmocnienia tworzenia wartości, ważne jest, aby rozważyć zarówno możliwość redukcji kosztów na poziomie przetwarzania, jak i sprzedaży, oraz aby zwiększyć i poprawić użycie/wykorzystanie wyrobów z drewna wyprodukowanych w Norwegii.

Sprawozdanie grupy roboczej przywołuje cele programu na rzecz sektora drzewnego, o których mowa w białej księdze, oraz wskazuje cele, na których program ten powinien się koncentrować (poprawa w zakresie przetwarzania wyrobów z drewna; zwiększenie wykorzystania wyrobów z drewna; oraz poprawa relacji na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem)⁽⁹⁾. Sprawozdanie grupy roboczej wskazuje następnie, że program powinien się ograniczać do łańcucha przetwarzania łączącego sektor leśny i przemysł mechanicznego przetwarzania drewna, ale powinien również uwzględniać dostawy surowca dla przemysłu drzewnego (np. w celu poprawy jakości, dokładności i ciągłości dostaw)⁽¹⁰⁾. W sprawozdaniu grupy roboczej stwierdza się również, że celem jest to, aby program na rzecz sektora drzewnego koncentrował się na norweskich zasobach drewna oraz aby poprawę osiągnano w ramach norweskiego sektora drzewnego.

Sprawozdanie grupy roboczej wskazuje, że odpowiedzialność za zarządzanie programem na rzecz sektora drzewnego i jego wdrażanie ponosi (i) „Statens nærings- og distriktsutviklingsfond”, zwany na ogół „SND” (który uległ reorganizacji i zmienił nazwę na „Innovasjon Norge” z dniem 1 stycznia 2004 r.) oraz (ii) grupa zarządcza („Grupa Zarządcza”) złożona z podmiotów rynkowych, powołana przez Ministerstwo Rolnictwa⁽¹¹⁾.

Do zadań Grupy Zarządczej należą zapewnienie zaangażowania uczestników łańcucha wartości; weryfikacja tego, aby działania w ramach programu odpowiadały jego celom i strategiom; opracowanie strategii i przekładanie ich na konkretne działania; podejmowanie decyzji dotyczących ogólnych priorytetów (takich jak priorytety w zakresie obszarów, na których należy się skupić, lub w zakresie grup docelowych); przyczynianie się do rozwoju nowych inicjatyw strategicznych i aktywnej komunikacji w celu pozyskiwania inicjatyw i zaangażowania. Grupa Zarządcza dba również o interesy przedsiębiorstw uczestniczących w programie. W sprawozdaniu grupy roboczej wyjaśniono, w jaki sposób przedsiębiorstwa — poprzez Grupę Zarządczą — będą odgrywać centralną rolę w strategicznym rozwoju programu, a tym samym zapewniać aktywny udział biznesu w rozwoju i realizacji programu. Grupa Robocza musi sporządzać sprawozdania roczne dotyczące wykonania działań i rozwoju programu. Sprawozdania te są przekazywane do Ministerstwa Rolnictwa i stanowią podstawę w procesie sporządzania budżetu w ramach Ministerstwa, jak również w trakcie sporządzenia wytycznych dla SND⁽¹²⁾.

Wreszcie, ze sprawozdania grupy roboczej wynika, że pomimo tego że w fazie początkowej inicjatywy są podejmowane na zasadzie finansowania w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, to później inicjatywy powinny wychodzić ze strony podmiotów gospodarczych, które muszą brać odpowiedzialność za projekty⁽¹³⁾. Wszelkie działania należy realizować w formie projektów, a wnioski dotyczące projektów są oceniane w odniesieniu do finansowania oraz odpowiednich celów i kryteriów programu na rzecz sektora drzewnego.

2.2 Podstawa prawna i budżety roczne

Z budżetów państwa wynika, że program na rzecz sektora drzewnego jest finansowany przez Ministerstwo Rolnictwa (które z dniem 30 września 2004 r. zmieniło nazwę na „Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej”) w drodze rocznych przydziałów z budżetu państwa. Szczegóły finansowania programu na rzecz sektora drzewnego zostały określone we wniosku rządu do Parlamentu, zawierającym budżet państwa na rok 2000 (St. prp. nr. 1 (1999-2000)), w którym finansowanie programu na rzecz sektora drzewnego umieszczono w rozdziale 1142 pod pozycją 71⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ Sekcja 2.1 sprawozdania grupy roboczej definiuje łańcuch wartości związany z leśnictwem (lub sektor leśny) jako wszystkie zaangażowane podmioty, od etapu wycinki po użytkownika końcowego. „Las” obejmuje stronę podożową (właściciele lasów i ich zrzeczenia) i poziom handlowy (przedsiębiorstwa leśne, w tym zajmujące się transportem w terenie, pomiarem i obrotem drewna, uprawą lasów, planowaniem operacyjnym, itp.). „Produkcja” obejmuje wszelkiego rodzaju przetwarzanie drewna w produkty odpowiednie dla użytkownika końcowego, przy czym kładzie się nacisk na łańcuch mechanicznego przetwarzania drewna (w tym tradycyjną obróbkę w tartakach i zakładach stolarskich oraz dalsze przetwarzanie drewna w drzwi, okna, schody i inne elementy budowlane, jak również produkcję drewnianych mebli i domów oraz produkcję wyrobów rękodzielniczych). „Rynek” obejmuje użytkowników końcowych, ale uwzględnia się tu również różne poziomy handlowe i inne podmioty znajdujące się w systemie produkcyjnym związanym z leśnictwem, takie jak podwykonawców dostarczających towary i świadczących usługi na rzecz leśnictwa i związanego z nim przemysłu.

⁽¹⁰⁾ Sekcja 1.4 sprawozdania grupy roboczej, w której stwierdza się również, że program na rzecz sektora drzewnego nie obejmuje uprawy lasów, infrastruktury, transportu, pól, produktów leśnych wykorzystywanych na potrzeby dekoracji roślinnych i bio-energii, które należy objąć innymi środkami rządu.

⁽¹¹⁾ Sekcje 1.5, 6.2 i 6.3 sprawozdania grupy roboczej. Ministerstwo Rolnictwa określa również mandat Grupy Zarządczej.

⁽¹²⁾ Sekcje 1.5, 6.2 i 6.3 sprawozdania grupy roboczej.

⁽¹³⁾ Sekcja 4.7 sprawozdania grupy roboczej.

⁽¹⁴⁾ Patrz również budżet zrewidowany (St. prp. nr. 61 (1999-2000)). Program na rzecz sektora drzewnego określano na różne sposoby, w tym jako „Treprogrammet” i „Verdiskapningsprogrammet for tre” lub poprzez pierwotne zalecenie komisji stałej do Parlamentu (Innst. S. nr. 208 (1998-1999)).

Budżety państwa na kolejne lata przewidywały kwoty na program na rzecz sektora drzewnego na lata 2001, 2002, 2003, 2004 i 2005 ⁽¹⁵⁾. W pierwszych czterech latach (od początku 2000 r. do końca 2003 r.) fundusze na ten program były przewidziane w ramach pozycji 71 w rozdziale 1142 budżetu państwa, podczas gdy w ostatnich dwóch latach (2004 r. i 2005 r.) — w ramach pozycji 71 w rozdziale 1149 budżetu państwa.

W piśmie z 29 września 2005 r. władze norweskie poinformowały Urząd, że budżety na program na rzecz sektora drzewnego na lata budżetowe od 2000 r. do 2005 r. były następujące:

TABELA 1

Budżet roczny

Rok	Budżet w mln NOK	Zatwierdzenia w mln NOK
2000	17	8,8
2001	25	25,7
2002	20	18,0
2003	36	39,4
2004	35	28,3
2005	33	(dane jeszcze niedostępne)
Łącznie	166	—

Dotacje wypłacano w ciągu trzech lat po roku, w którym wydano zatwierdzenie („tilsagn”) i po zakończeniu przez odbiorcę projektu. Jeżeli budżet na dany rok nie zostałby w całości wydatkowany, to pozostała kwota może zostać przeniesiona na kolejny rok. Stąd całkowita kwota obejmująca zatwierdzenia wydane w jednym roku może przewyższać kwotę z budżetu na ten rok.

Współfinansowanie

Dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są uzależnione od wkładów odbiorców w postaci finansowania i zasobów pracowniczych ⁽¹⁶⁾. Nie istnieje żaden ogólny wymóg minimalny dotyczący współfinansowania; udział takiego współfinansowania różni się w zależności od celów i charakteru projektu. Jednakże władze norweskie stwierdziły, że skoro pomoc w ramach programu na rzecz sektora drzewnego udzielana jest według intensywności wyznaczonej w wytycznych w sprawie pomocy państwa, która zgodnie z tabelą sporządzoną przez władze norweskie przewiduje maksymalną stawkę 75 % kosztów kwalifikowanych, to współfinansowanie dotyczy pozostałego odsetka kosztów. Pomimo to, projekty mogą być również w całości finansowane z programu na rzecz sektora drzewnego, a dotyczy to mianowicie tych projektów, które są adresowane do całego sektora drzewnego i w przypadku których (w opinii władz norweskich) środka pomocy nie można przypisać indywidualnym przedsiębiorstwom, a środek ten przynosi umiarkowaną korzyść tylko jednemu indywidualnemu przedsiębiorstwu. Przykładem, na który powołują się władze, jest dotacja w kwocie 125 000 NOK dla Norsk Treteknisk Institutt na projekt dotyczący rozwoju produktu gładzonych płyt do użytku wewnętrznego. Władze norweskie stwierdziły, że wyniki są dostępne dla przedsiębiorstw będących członkami Norsk Treteknisk Institutt, a w każdym razie większość informacji będących w posiadaniu instytutu jest ogólnodostępna poprzez jego bibliotekę.

Władze norweskie zwróciły uwagę, że pomimo iż projekty są współfinansowane, to oczywiste jest, że odpowiednie działania/projekty nie byłyby realizowane, gdyby nie uzyskano dotacji w ramach programu na rzecz sektora drzewnego. Dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są dokładnie ukierunkowane na uruchamianie (pobudzanie) wkładów i środków od podmiotów, które mogą realizować projekty mieszczące się w ramach celów programu na rzecz sektora drzewnego. ⁽¹⁷⁾

⁽¹⁵⁾ 2001: St. prp. nr. 1 (2000-2001) oraz budżet zrewidowany (St. prp. nr. 84 (2000-2001)); 2002: St. prp. nr. 1 (2001-2002) oraz budżet zrewidowany (St. prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 (2001-2002)); 2003: St. prp. nr. 1 (2002-2003) oraz budżet zrewidowany (St. prp. nr. 65 (2002-2003)); 2004: St. prp. nr. 1 (2003-2004) oraz budżet zrewidowany (St. prp. nr. 63); 2005: St. prp. nr. 1 (2004-2005) oraz budżet zrewidowany (St. prp. nr. 65 (2004-2005)).

⁽¹⁶⁾ Sekcje 1.4 i 7.1 sprawozdania grupy roboczej.

⁽¹⁷⁾ Sekcja 7.1 sprawozdania grupy roboczej. Patrz również punkt 3 w sekcji 7.2 sprawozdania grupy roboczej oraz trzeci akapit sekcji 4.7, gdzie zostało stwierdzone, że finansowanie programu na rzecz sektora drzewnego musi działać jak środek inspirujący projekty.

2.3 Odbiorcy pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego

Sprawozdanie grupy roboczej przewiduje, że program na rzecz sektora drzewnego powinien być skierowany do przedsiębiorstw i innych podmiotów, które mieszczą się w ramach strategii i obszarów działania programu i które przyczyniają się do zwiększonego tworzenia wartości ⁽¹⁸⁾.

Władze norweskie następnie wskazują, że program na rzecz sektora drzewnego jest otwarty dla wszystkich właściwych sektorów przemysłowych (określonych jako „sektory przemysłu mechanicznego związane z przetwarzaniem drewna oraz różnego rodzaju przedsiębiorstwa”) oraz dla sektorów przemysłowych, które mogą się przyczynić do osiągnięcia celów w ramach tego programu, takich jak sektory badające zastosowania drewna w połączeniu z innymi materiałami. W ramach takich parametrów program jest dostępny dla osób fizycznych, przedsiębiorstw, organów, związków, instytucji badawczo-edukacyjnych, niezależnie od państwa, w którym znajduje się ich siedziba.

Władze norweskie przekazały Urzędowi dwa wykazy dotyczące alokacji kwot przyznanych w ramach programu na rzecz sektora drzewnego. Pierwszy wykaz zawiera przegląd kwot przyznanych odbiorcom w drodze zatwierdzenia w okresie 2000 — 2004 („Przegląd dotacji — wykaz 1”). Drugi wykaz również obejmuje zatwierdzenia przyznane w latach 2000 — 2004, ale także zawiera dalsze szczegółowe informacje, takie jak kwoty, które zostały „anulowane” oraz kwoty, które zostały faktycznie wypłacone odbiorcom („Przegląd dotacji — wykaz 2”).

2.4 Koszty kwalifikujące się oraz intensywność pomocy

Informacje ogólne

Ogólnie rzecz ujmując, władze norweskie stwierdziły, że dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego były przyznawane zgodnie z wytycznymi w sprawie pomocy państwa, takimi jak rozdział 14 dotyczący pomocy na badania i rozwój oraz rozdział 25 dotyczący pomocy regionalnej, lub zgodnie z wyłączeniami grupowymi dotyczącymi małych i średnich przedsiębiorstw („rozporządzenie o wyłączeniach grupowych dotyczące MŚP”) lub pomocy szkoleniowej („rozporządzenie o wyłączeniach grupowych dotyczące pomocy szkoleniowej”), chyba że dotacja kwalifikowałaby się do uznania jako pomoc *de minimis* zgodnie z uprzednio obowiązującym rozdziałem 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa lub późniejszym rozporządzeniem dotyczącym pomocy w ramach zasady *de minimis* („rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis*”) ⁽¹⁹⁾.

W ujęciu bardziej szczegółowym, władze norweskie stwierdziły, że program na rzecz sektora drzewnego nie finansuje „... inwestycji w środki trwałe, wartości niematerialne i prawne ani w zwykłe działania bieżące”, ale że „program na rzecz sektora drzewnego może służyć do finansowania usług doradztwa w zakresie rozwoju kompetencji i rozwoju sieci; rozwoju produktu i procesu itp.” W tym względzie ze sprawozdania grupy roboczej wynika, że „ze środków programu na rzecz sektora drzewnego będą finansowane inwestycje 'miękkie', to znaczy, rozwój umiejętności, budowanie sieci kontaktów, rozwój produktów i procesów (ale nie w zakresie maszyn), rozwiązania komunikacyjne, w tym infrastrukturę informatyczną (ale nie maszyny), rozwój rynków i tym podobne elementy. Program nie powinien na ogół wspierać inwestycji rzeczowych” ⁽²⁰⁾.

Koszty kwalifikowane

Jeżeli chodzi o koszty kwalifikowane, to władze norweskie stwierdziły, że dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są przyznawane na kwalifikowane projekty, „...które przyczyniają się do osiągnięcia celów objętych strategiami i obszarami działania programu” oraz które pobudzają innowacje. Jeżeli chodzi o strategię, ze sprawozdania grupy roboczej wynika, że w celu osiągnięcia celów programu na rzecz sektora drzewnego należy zastosować trzy wymienione niżej strategię. Każda z tych strategii powinna być realizowana poprzez działania określone w jej ramach ⁽²¹⁾. Koszty takich działań kwalifikują się zatem do finansowania w ramach programu na rzecz sektora drzewnego.

- (i) Strategia tworzenia wizerunku i komunikacji (obejmująca generowanie zaangażowania i chęci do rozwoju łańcucha wartości; pozyskiwanie kompetencji, ludzi i kapitału; zwiększanie identyfikacji wizualnej i aktywnego tworzenia wizerunku leśnictwa i wyrobów z drewna; koncentrowanie się na zaletach drewna jako materiału oraz rozpowszechnianie informacji).

Środki, jakie należy użyć do realizacji tej strategii, obejmują kampanie przedstawiające branżę leśną/drzewną w pozytywny sposób, rozpowszechnianie informacji poprzez czasopisma branży

⁽¹⁸⁾ Sekcja 4.6 sprawozdania grupy roboczej.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenia nr 68/2001 (dotyczące pomocy szkoleniowej), 70/2001 (dotyczące pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw), i 69/2001 (dotyczące pomocy *de minimis*). Rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis* zastąpiło uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa. Patrz przypis 4, gdzie znajdują się odniesienia do wszystkich rozporządzeń i rozdziału 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa.

⁽²⁰⁾ Tłumaczenie (sporządzone przez Urząd) drugiego punktu w sekcji 7.2 sprawozdania grupy roboczej. Władze norweskie dodały, że „zasady te były przestrzegane, a beneficjenci zostali o nich poinformowani.”

⁽²¹⁾ Sekcje 4.1 — 4.4 i 5 sprawozdania grupy roboczej.

projektowej/architektonicznej o profilu związanym z drewnem oraz przekazywanie informacji użytkownikom profesjonalnym, szkołom wyższym i instytucjom kształcenia oraz konsumentom. Do innych środków zalicza się stworzenie internetowego portalu dla sektora drzewnego i sieci na potrzeby kanalizowania informacji w ramach łańcucha wartości, który mógłby jednocześnie funkcjonować jako źródło ogólnych informacji, oraz forów o zasięgu krajowym, jak i regionalnym, które służyłyby grupom badawczo-rozwojowym, architektom, projektantom, grupom o profilu informatycznym, badaczom trendów, innowatorom, inwestorom itp.

- (ii) *Strategia rozwoju produktów i nowości (obejmująca odkrywanie nowych możliwości, pomysłów i inicjatyw, przyczyniająca się do innowacji i opracowywania nowych wyrobów).*

Środki, jakie należy użyć, obejmują programy rozwoju strukturalnego; fora gospodarcze skierowane do małych przedsiębiorstw; projekty innowacyjne związane z różnymi instytucjami kształcenia; konkursy projektowe/architektoniczne; rozwój nowych produktów w ramach nowych segmentów rynku (takich jak rynek rekreacji; obiekty/infrastruktura dla „obszarów publicznych”; produkty z drewna dla służby zdrowia, itp.) oraz projekty rozwojowe skupiające się na generowaniu zysków w ramach łańcucha wartości (związanych z elementami takimi, jak surowce, produkty uboczne, handel drewnem i handel elektroniczny). Do innych środków należą tworzenie forum i struktur opracowywania nowości i innowacji, projekty studenckie związane z innowacjami oraz konkursy architektoniczne i projektowe służące zwiększeniu wykorzystania konkretnych materiałów z drewna.

- (iii) *Strategia współpracy i efektywności (obejmująca poprawę w kanalizowaniu towarów i procesów w łańcuchu wartości oraz poprawę efektywności kosztowej, tworzenia wartości i zyskowności, jak również optymalne wykorzystanie zasobów ludzkich i infrastruktury).*

Środki, jakie należy wykorzystać, obejmują budowę zintegrowanego systemu logistyki w celu poprawy w zakresie organizacji czasowej dystrybucji towarów oraz w zakresie jakości i ceny produktów; technologie informatyczne zmniejszające koszty na poziomie sprzedaży/dystrybucji; oraz rozwój systemów informatycznych na potrzeby komunikacji w ramach łańcucha wartości w celu poprawy jakości. Do innych środków należą konkursy, opracowania przygotowawcze dotyczące rozwoju zintegrowanego systemu informatycznego oraz cyfrowego zapisu danych o towarach w łańcuchu wartości; programy kompetencyjne w zakresie efektywności kosztowej w procesie tworzenia wartości; jak również działania związane z generowaniem dochodów w dziedzinie leśnictwa, przemysłu drzewnego i handlu drewnem.

W szczególności w odniesieniu do badań i rozwoju, władze norweskie stwierdziły, że ponieważ dokumenty będące podstawą programu na rzecz sektora drzewnego nie wyznaczają żadnych warunków, które projekt badawczo-rozwojowy musi spełnić, aby kwalifikować się do wsparcia, to osoby rozpatrujące wnioski oceniali projekty indywidualnie, odnosząc się do opisu projektu przedstawionego przez wnioskodawców oraz do rozdziału 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa. W tym kontekście władze norweskie stwierdziły, że koszty kwalifikowane mogą obejmować koszty personelu (badaczy, techników i pracowników pomocniczych, zajmujących się wyłącznie działaniem badawczo-rozwojowym), przyrządy, sprzęt, lokale i budynki do pracy (wykorzystywane na stałe i wyłącznie do działania badawczo-rozwojowego); wsparcie doradcze i odpowiednie usługi (wykorzystane wyłącznie w kontekście działania badawczo-rozwojowego) oraz obsługę administracyjną bezpośrednio związaną z działaniem badawczo-rozwojowym. Na pozostałe koszty kwalifikowane mogą składać się wydatki operacyjne, takie jak wydatki na materiały, dostawy i inne podobne produkty, które są bezpośrednio związane z działaniem badawczo-rozwojowym.

Intensywność pomocy

Władze norweskie stwierdziły, że: „gdy pomoc jest przyznawana na usługi doradztwa, to intensywność pomocy mieści się w granicach 50 % kosztów kwalifikujących się, a koszty kwalifikowane projektów rozwojowych (R&D) są finansowane w granicach 35/25 %, w zależności od wielkości odbiorcy.” Władze następnie dodały, że zakłada się, że intensywność pomocy musi wynosić 50 %, w przypadkach gdy projekty finansujące są skierowane do przedsiębiorstw, oraz że w sytuacjach, gdy dotacje w jakimś stopniu przekroczyły 50 % stało się tak na potrzeby projektów ogólnego i powszechnego celu, a w takich przypadkach władze norweskie uznawały, że dotacja nie stanowi bezprawnej pomocy państwa w rozumieniu art. 61 porozumienia EOG lub że ta kwota kwalifikuje się jako pomoc *de minimis*. Jednakże władze norweskie wskazały również (w kontekście współfinansowania) maksymalną intensywność pomocy równą 75 %, aczkolwiek nie powiązały tej intensywności pomocy z jakimkolwiek konkretnym zbiorem wytycznych ⁽²²⁾.

Władze norweskie utrzymywały, że dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego były wdrażane na podstawie pułapów wskazanych w poniższej tabeli (przetłumaczonej przez Urząd), która według władz norweskich zawiera przegląd programów poprzednio notyfikowanych i zatwierdzonych.

⁽²²⁾ Patrz sekcja 2.2 powyżej.

ZAŁĄCZNIK NR 3

Przegląd — stawki finansowania mające zastosowanie do programu na rzecz sektora drzewnego

Maksymalne stawki finansowania dla programów zarządzanych przez Innovation Norway — wielkość przedsiębiorstwa i obszary pomocy.

- () oznacza, że jedynie w drodze wyjątku program jest odpowiedni w odniesieniu do zadeklarowanych celów i/lub rodzaju przedsiębiorstw
- Kwota do 100 000 EUR może zostać udzielona w ramach wszystkich programów na podstawie zasad dotyczących pomocy *de minimis*

Środek — Program	Cel	MŚP (<250 pracowników oraz dwa inne kryteria)		Duże przedsiębiorstwa
		Małe przedsiębiorstwa (<50 pracowników oraz dwa inne kryteria)	Średnie przedsiębiorstwa (<250 pracowników oraz dwa inne kryteria)	
Ogólnokrajowy program innowacji	Inwestycje	15 %	7,5 %	0
	Pomoc miękką	50 %		0
	Pomoc szkoleniowa (na chwilę obecną nie jest udzielana z LI)	(Szczegółowy/ogólny — 35 %/70 %)		(szczegółowy/ogólny — 25 %/50 %)
	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	35 %		25 %
	Przygotawcze opracowania techniczne	75 %		50 %
	— (Badania indywidualne, Przygotawcze opracowania techniczne)	(60 %/75 %)		(50 %/75 %)
OFU/IFU	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	35 % (obszar regionalny + 5 %)		25 % (obszar regionalny + 5 %)
	Przygotawcze opracowania techniczne	75 %		50 %
	— (Badania indywidualne, Przygotawcze opracowania techniczne)	(60 %/75 %)		(50 %/75 %)
Wkład dla gmin hrabstwa na rzecz rozwoju regionalnego	Inwestycje:			
	— Strefa A	30 %		25 %
	B	25 %		20 %
	C	20 % (25 %) (*)		10 % (15 %)
	Pomoc miękką	50 %		0
	Pomoc szkoleniowa	Szczegółowy/ogólny — 40 %/75 %		Szczegółowy/ogólny — 30 %/55 %
	R&D:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	40 %		30 %
	Przygotawcze opracowania techniczne	75 %		
	— (Badania indywidualne, Przygotawcze opracowania techniczne)	(65 %/75 %)		55 % (55 %/75 %)

Środek — Program	Cel	MŚP (<250 pracowników oraz dwa inne kryteria)		Duże przedsiębiorstwa
		Małe przedsiębiorstwa (<50 pracowników oraz dwa inne kryteria)	Średnie przedsiębiorstwa (<250 pracowników oraz dwa inne kryteria)	
Reorganizacja i nowe wyroby	Inwestycje:			0
	— Poza obszarem reg.	15 %	7,5 %	
	— Na obszarze reg.	Strefa A: 30 %, B: 25 % i C: 20 % (25 %) (**)		Strefa A: 25 %, B: 20 % i C: 10 % (15 %)
	Pomoc miękka:			
	— Poza obszarem reg.	50 %		
— Na obszarze reg.	50 %			
Pomoc szkoleniowa:	— Poza obszarem reg.	Szczegółowy/ogólny — 35 %/70 %		Szczegółowy/ogólny — 25 %/50 %
	— Na obszarze reg.	Szczegółowy/ogólny — 40 %/75 %		Szczegółowy/ogólny — 30 %/55 %
R&D:	Poza obszarem reg.:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	35 %		25 %
	Przygotowawcze opracowania techniczne	75 %		50 %
	— (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)	(60 %/75 %)		(50 %/75 %)
	Na obszarze reg.:			
	— Działania rozwojowe na rzecz komercjalizacji	40 %		30 %
	Przygotowawcze opracowania techniczne	75 %		55 %
— (Badania indywidualne, Przygotowawcze opracowania techniczne)	(65 %/75 %)		(55 %/75 %)	
Dotacja na utworzenie zakładu	Pomoc <i>de minimis</i>	Maksymalnie 400 000 NOK (w szczególnych przypadkach więcej, ale nie ponad 100 000 EUR)		

(*) Do 25 %/15 % może zostać wykorzystane na środki, co do których oczekuje się, że będą miały silny wpływ z punktu widzenia polityki lokalnej. W hrabstwach Vest-Agder, Rogaland i Hordaland próg pomocy nie może przekraczać 20 %/10 %.

(**) Do 25 %/15 % może zostać wykorzystane na środki, co do których oczekuje się, że będą miały silny wpływ w skali regionalnej. W hrabstwach Vest-Agder, Rogaland i Hordaland progi nie mogą przekraczać 20 %/10 %.

Oznaczenia „strefy” odnoszą się do obszarów kwalifikujących się do pomocy regionalnej zgodnie z decyzją Urzędu w sprawie mapy pomocy regionalnej obejmującej Norwegię⁽²³⁾.

2.5 Pomoc de minimis

Jeżeli chodzi o pomoc *de minimis*, władze norweskie przedłożyły wykaz podmiotów, które w ich opinii otrzymały w ramach programu na rzecz sektora drzewnego dotacje kwalifikujące się jako pomoc *de minimis* („wykaz pomocy *de minimis*”). W tym względzie władze norweskie wskazały, że to data przyznania przez władze zatwierdzenia („tilsagn”) decyduje o tym, czy w stosunku do danej dotacji zastosowanie ma uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczący zasady *de minimis* czy późniejsze rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis*. Ponadto władze wyjaśniły, że w przypadku przyznania pomocy traktowanej jako pomoc *de minimis* pismo o zatwierdzeniu, wysłane odbiorcy pomocy, zawiera odniesienie do prognozy oraz ram czasowych pomocy *de minimis*, jak również do zobowiązania odbiorcy pomocy do powiadomienia o pomocy otrzymanej z innych źródeł w okresie trzech lat od momentu wydania zatwierdzenia przyznania pomocy⁽²⁴⁾.

2.6 Uruchomienie i czas trwania programu

Władze norweskie stwierdziły, że program na rzecz sektora drzewnego działał od 1 lipca 2000 r. (tj. od dnia w którym można było składać wnioski o wsparcie) i miał obowiązywać przez pięć lat⁽²⁵⁾. Stwierdza się to również w uwagach do wniosku dotyczącego budżetu państwa w St. prp. nr. 1 (2000-2001), z których wynika, że program na rzecz sektora drzewnego wszedł w życie w drugim kwartale 2000 r.

2.7 Wymiana handlowa w zakresie produktów z drewna

Ze sporządzonej przez rząd dla Parlamentu białej książki dotyczącej tworzenia wartości i możliwości w sektorze leśnym wynika, że Norwegia eksportuje swoje produkty z drewna do UE. W tym względzie stwierdza się szczegółowo w sekcji 4.3 białej książki że „Norwegia eksportuje około 85–90 % hurtowej produkcji wyrobów z drewna i papieru oraz około 35 % produkcji drewna. Dostawy do państw UE stanowią odpowiednio 70 % i 90 % całkowitego wywozu. Wszelkie strategie lub interwencje polityczne w ramach UE, które mogą mieć wpływ na przywóz do UE produktów przemysłu związanego z leśnictwem, mogą mieć poważne konsekwencje dla norweskiego sektora leśnego.”⁽²⁶⁾ Ponadto z danych statystycznych Eurostatu wynika, że produkty z drewna są w UE przedmiotem wymiany handlowej na szeroką skalę⁽²⁷⁾. Wreszcie z danych statystycznych sporządzonych przez „Norweski Urząd Statystyczny” („Statistisk sentralbyrå”) wynika, że Norwegia również importuje z UE na swoje terytorium znaczne ilości drewna, drewna przetworzonego i produktów z drewna („Tømmer, trelast og kork...”)⁽²⁸⁾.

⁽²³⁾ Decyzja Urzędu 327/99/COL z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie mapy obszarów otrzymujących pomoc oraz poziomów pomocy (Norwegia).

⁽²⁴⁾ Ten wniosek informacyjny jest sformułowany w następujący sposób: „EØS-regelverket — opplysningsplikt: Tildelingen av tilskuddet skjer i henhold til reglene for bagatellmessig støtte. Ved eventuelle nye søknader om offentlig støtte (uansett støttetilskilde) har støttemottaker plikt til å opplyse om dette tilskuddet. Opplysningsplikten gjelder i 3 år fra tilsagnstidspunktet. Støttemottakeren må ikke motta mer enn til sammen 100 000 Euro (ca. kr 815 000,-) i støtte etter reglene for bagatellmessig støtte over et tidsrom på 3 år.”

⁽²⁵⁾ W sprawozdaniu grupy roboczej również stwierdza się, że program na rzecz sektora drzewnego powinien zacząć działać od drugiego kwartału 2000 r. i obowiązywać przez pięć kolejnych lat.

⁽²⁶⁾ Sporządzone przez Urząd tłumaczenie następującego cytatu: „Norge eksporterer ca 85-90 % av produksjonen av tremasse og papirprodukter og ca 35 % av trelast-produksjonen. Leveransene til EU-land utgjør henholdsvis 70 % og 90 % av eksporten. Eventuelle strategier eller politiske vedtak innen EU som kan påvirke EUs import av skogindustriprodukter vil kunne få store konsekvenser for den norske skogsektoren.”

⁽²⁷⁾ Dane statystyczne sporządzone przez EUROSTAT dla lat między 1999 r. a 2004 r., obejmujące zarówno przywóz, jak i wywóz różnego rodzaju drewna przetworzonego na obszarze UE (przy czym wartość wyrażana jest w tysiącach metrów sześciennych lub ton), pokazują, że na obszarze UE jest prowadzona na szeroką skalę wymiana handlowa produktami z drewna. Odpowiednie dane statystyczne pokazują (i) przywóz i wywóz drewna okrągłego wewnątrz UE-25; „tabela fores51”; (ii) przywóz masy celulozowej z drewna oraz papieru i tektury wewnątrz UE-25; „tabela fores62”; (iii) wywóz masy celulozowej z drewna wewnątrz UE-25 „tabela fores62”; (iv) przywóz tarcicy i płyt z drewna wewnątrz UE-25; „tabela fores61”; oraz (v) wewnątrzspółnotowy wywóz tarcicy „tabela fores61”. Wszystkie dane są dostępne na stronie <http://europa.eu.int/comm/eurostat> lub po skontaktowaniu się z EUROSTAT przez stronę internetową tej instytucji.

⁽²⁸⁾ Patrz strona internetowa: <http://www.ssb.no/muh/tab15-01.shtml>, gdzie znajduje się tabela 15, zatytułowana, „Wymiana handlowa z wybranymi państwami według dwucyfrowych oznaczeń klasyfikacji SITC. Styczeń-marzec 2006 r. W milionach NOK”.

II. OCENA

1. Obecność pomocy państwa

Jako punkt wyjścia Urząd uznaje, że program na rzecz sektora drzewnego mieści się w zakresie porozumienia EOG. Pogląd ten opiera się na fakcie, że z art. 8 ust. 3 porozumienia EOG wynika, że porozumienie EOG ma zastosowanie do produktów wymienionych w rozdziałach od 25 do 97 zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów, i na fakcie, że drewno i artykuły z drewna są ujęte w rozdziale 44 tego systemu. Ponieważ wsparcie w ramach programu na rzecz sektora drzewnego jest udzielane przemysłu drzewnego oraz związanym z nią sektorom przemysłu drzewnego, Urząd stoi na stanowisku, że program mieści się w zakresie porozumienia EOG.

1.1 Pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 EOG

Artykuł 61 ust. 1 porozumienia EOG przewiduje, że: „Z zastrzeżeniem innych postanowień niniejszego Porozumienia, wszelka pomoc przyznawana przez państwa członkowskie WE, państwa EFTA lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z funkcjonowaniem niniejszego Porozumienia w zakresie, w jakim wpływa na handel między umawiającymi się stronami.”

Aby środek został określony jako pomoc państwa, w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG, musi spełniać łącznie cztery następujące kryteria: (i) środek ten musi przynosić odbiorcom korzyść ekonomiczną, która nie jest uzyskiwana w normalnym toku działalności gospodarczej; (ii) korzyść ta musi być udzielana przez państwo lub poprzez zasoby państwowe oraz (iii) musi ona być selektywna poprzez faworyzowanie niektórych przedsiębiorstw lub wytwarzania niektórych towarów; oraz (iv) musi ona zakłócać konkurencję i mieć wpływ na wymianę handlową pomiędzy Umawiającymi się Stronami. Poniżej zbadano, czy cztery powyższe kryteria są łącznie spełnione w przedmiotowej sprawie.

1.2 Korzyść ekonomiczna

Środek musi przynosić odbiorcom korzyść ekonomiczną, która nie jest uzyskiwana w normalnym toku działalności gospodarczej.

W ramach programu na rzecz sektora drzewnego władze norweskie udzielają dotacji finansowych przedsiębiorstwom, organom, związkom, itp., które mogą przyczyniać się do osiągnięcia celów programu. Przedsiębiorstwa otrzymujące takie dotacje czerpią korzyść ekonomiczną, tj. dotację, której nie otrzymałyby w normalnym toku działalności gospodarczej.

1.3 Obecność zasobów państwowych

Korzyść musi być udzielona przez państwo lub poprzez zasoby państwowe.

Dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są finansowane przez Ministerstwo Rolnictwa (które z dniem 30 września 2004 r. zmieniło nazwę na „Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej”) i tym samym są finansowane przez państwo.

1.4 Faworyzowanie niektórych przedsiębiorstw lub wytwarzania niektórych towarów

Środek musi faworyzować niektóre przedsiębiorstwa lub wytwarzanie niektórych towarów.

Z różnych przygotowawczych opracowań legislacyjnych (takich jak biała księga, zalecenie oraz sprawozdanie grupy roboczej) będących podstawą budżetów państwa i programu na rzecz sektora drzewnego, wynika, że program ma na celu zwiększenie wartości w (i) branży drzewnej i (ii) relacjach na różnych poziomach wymiany handlowej między sektorem leśnym i rynkiem (która obejmuje dostawy surowca dla przemysłu drzewnego), przy jednoczesnym dążeniu do celu ogólnego, jakim jest zwiększeniem faktycznego wykorzystania wyrobów z drewna.

Zatem dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są udzielane jedynie wtedy, gdy uznaje się, że mogą one przynieść korzyści dla sektora drzewnego i związanych z nim sektorów przemysłu drzewnego, jak również w kontekście dostaw surowca dla tych sektorów. Dlatego też program na rzecz sektora drzewnego faworyzuje przedsiębiorstwa sektora drzewnego i tym samym jest z natury selektywny. W tym względzie Europejski Trybunał Sprawiedliwości utrzymał, że środek może być selektywny, nawet jeżeli dotyczy on (przedsiębiorstw) całego sektora⁽²⁹⁾.

Należy zwrócić uwagę, że pomimo iż dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego mogą być udzielane przedsiębiorstwom z innych sektorów przemysłu (na przykład gdy sektory przemysłu badają wykorzystanie drewna w połączeniu z innymi materiałami), to opcja ta jest dostępna jedynie dla sektorów, które mogą przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu programu na rzecz sektora drzewnego, jakim jest ogólne zwiększenie wartości w przemyśle drzewnego. Dlatego też Urząd uznaje, że nawet ta opcja ma ostatecznie na celu faworyzowanie przedsiębiorstw z branży przetwarzania drewna i związanych z nią sektorów przemysłu drzewnego.

1.5 Zakłócanie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami

Środki muszą zakłócać konkurencję i mieć wpływ na wymianę handlową między umawiającymi się stronami.

W ramach programu na rzecz sektora drzewnego władze norweskie udzielają dotacji przedsiębiorstwom z branży przetwarzania drewna i branż pokrewnych. Ponadto przemysł norweski eksportuje dużą część drewna hurtowego oraz przetworzonych produktów z drewna (do 90 %) do innych państw EOG, gdzie produkty z drewna są przedmiotem wymiany handlowej na dużą skalę. Dodatkowo Norwegia również importuje z UE drewno, drewno przetworzone i produkty z drewna. W takich okolicznościach udzielenie wsparcia dla przedsiębiorstw w ramach programu na rzecz sektora przetwarzania drewna wzmocni pozycję odbiorców pomocy w stosunku do innych przedsiębiorstw zlokalizowanych w Norwegii lub w innych państwach EOG, konkurujących w branży przetwarzania drewna lub branżach pokrewnych. Ponadto, biorąc pod uwagę, że drewno jest tylko jednym z surowców wykorzystywanych w budownictwie, dotacje otrzymywane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego przez przedsiębiorstwa budowlane wzmocnią te przedsiębiorstwa i umocnią ich pozycję w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami konkurującymi w sektorze budowlanym⁽³⁰⁾.

Na tej podstawie Urząd uznaje, że udzielenie przedsiębiorstwom wsparcia finansowego w ramach programu na rzecz sektora drzewnego zakłóci konkurencję i będzie miało wpływ na wymianę handlową.

1.6 Wniosek

W świetle powyższych ustaleń, wstępny wniosek Urzędu jest taki, że program na rzecz sektora drzewnego spełnia warunki art. 61 ust. 1 porozumienia EOG i tym samym obejmuje pomoc państwa. W opinii Urzędu program na rzecz sektora drzewnego kwalifikuje się jako program pomocy w rozumieniu art. 1 lit. d) w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, ponieważ jest on aktem prawnym, na podstawie którego bez konieczności żadnych dalszych środków wykonawczych możliwe jest udzielanie pomocy indywidualnej dla przedsiębiorstw określonych w tym akcie w sposób ogólny i abstrakcyjny.

2 Zgodność pomocy z porozumieniem EOG

Ponieważ wstępny wniosek Urzędu jest taki, że program na rzecz sektora drzewnego spełnia warunki art. 61 ust. 1 porozumienia EOG i tym samym obejmuje pomoc państwa, należy sprawdzić, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z zasadami funkcjonowania porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 2 lub art. 3 porozumienia EOG.

2.1 Zgodność z art. 61 ust. 2 porozumienia EOG

Wydaje się, że w tej sprawie nie ma zastosowania żaden z wyjątków przewidzianych w art. 61 ust. 2 porozumienia EOG, ponieważ program na rzecz sektora drzewnego nie jest skierowany na cele wymienione w tych przepisach.

⁽²⁹⁾ Sprawa C-75/97 *Belgia przeciwko Komisji* [1999] ECR I-3671, ust. 33, Sprawa C-66/02 *Włochy przeciwko Komisji* z 15 grudnia 2005 r., jeszcze nie opublikowana, ust. 95, Wspólne sprawy E-5/04, E-6/04 i E-7/04 *Fesil i Finnjord, Pil i inni oraz Królestwo Norwegii przeciwko Urzędowi Nadzoru EFTA* [2005] Sprawozdanie Trybunału EFTA, strona 121, ust. 77-79.

⁽³⁰⁾ W tym względzie patrz sprawa 730/79 *Philip Morris przeciwko Komisji* [1989] ECR 2671, ust. 11, gdzie stwierdza się, że „gdy pomoc finansowa państwa wzmocnia pozycję przedsiębiorstwa w porównaniu z innymi przedsiębiorstwami konkurującymi na wewnątrzspółnotowym rynku, przedsiębiorstwa te należy uznać za podmioty, na które pomoc ma wpływ.”

2.2 Zgodność z art. 61 ust. 3 porozumienia EOG

Środek obejmujący pomoc państwa uznaje się za zgodny z zasadami funkcjonowania porozumienia EOG w rozumieniu art. 61 ust. 3 lit. a), w przypadku gdy ma on na celu wspieranie rozwoju gospodarczego obszarów, w których standard życia jest wyjątkowo niski lub w których występują poważne niedobory zatrudnienia. Jednakże przepis ten również nie znajduje zastosowania, ponieważ żadne takie obszary nie zostały określone na norweskiej mapie pomocy regionalnej⁽³¹⁾.

Ponadto nie ma zastosowania wyjątek określony w art. 61 ust. 3 lit. b) porozumienia EOG, jako że pomoc państwa udzielona w ramach programu na rzecz sektora drzewnego nie ma na celu wspierania realizacji ważnego projektu wspólnego europejskiego interesu ani naprawienia poważnych anomalii w gospodarce Norwegii.

Jednakże zastosowanie może mieć wyjątek określony w art. 61 ust. 3 lit. c) porozumienia EOG, który przewiduje, że pomoc państwa można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem, w przypadku gdy ułatwia ona rozwój niektórych działań gospodarczych lub pewnych obszarów gospodarczych, a nie ma ona negatywnego wpływu na warunki wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem.

Pomoc regionalna

Przedsiębiorstwa kwalifikują się do uzyskania pomocy w ramach tego przepisu, gdy mają siedzibę w pewnych regionach, oznaczonych na norweskiej mapie pomocy regionalnej, o której mowa powyżej, oraz gdy spełnione są warunki określone w rozdziale 25 wytycznych w sprawie pomocy państwa. Jednakże dokumenty ustanawiające program na rzecz sektora drzewnego (np. budżety państwa, biała księga, sprawozdanie grupy roboczej itp.) nie zawierają żadnych przepisów odnoszących się do mapy pomocy regionalnej obejmującej Norwegię ani warunków określonych w rozdziale 25 wytycznych w sprawie pomocy państwa.

Władze norweskie stwierdziły jednak, że program na rzecz sektora drzewnego był (w praktyce) wprowadzany na podstawie pułapów (pomocy regionalnej), o których mowa w tabeli zatytułowanej „Załącznik nr 3 Przegląd — stawki finansowania mające zastosowanie do programu na rzecz sektora drzewnego” (znajdującej się w sekcji 2.4 w części I dotyczącej „Faktów”). Jednakże Urząd zwraca uwagę na to, że tabela ta nie zawiera żadnych informacji uzupełniających na temat zastosowania tych pułapów, takich jak opis kosztów kwalifikujących się. Dlatego też Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są zgodne z rozdziałem 25 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczącym pomocy regionalnej.

Pomoc na badania i rozwój zgodna z rozdziałem 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa

Zgodnie z rozdziałem 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa pomoc udzielona firmom na badania i rozwój może być uznana za zgodną z funkcjonowaniem porozumienia EOG na podstawie art. 61 ust. 3 lit. c) porozumienia EOG. Rozdział 14 określa definicję różnych rodzajów działań badawczo-rozwojowych, takich jak „badania podstawowe”, „badania przemysłowe” oraz „działanie związane z rozwojem przedkonkurencyjnym”, i podaje obowiązujące poziomy intensywności pomocy.

Jednakże dokumenty ustanawiające i wdrażające program na rzecz sektora drzewnego nie zawierają żadnej definicji wymogów dotyczących rodzaju działań badawczo-rozwojowych, na które może zostać udzielona dotacja, ani nie opisują kosztów, które uznaje się za kwalifikowane, ani nie określają żadnych pułapów dotyczących maksymalnej kwoty pomocy, jakiej można udzielić.

Władze norweskie stwierdziły, że pomoc na działania badawczo-rozwojowe była (w praktyce) udzielana zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz że finansowanie projektów badawczo-rozwojowych wynosi 35/25 % kosztów kwalifikujących się, w zależności od wielkości odbiorcy. Władze norweskie jednak przedstawiły również oświadczenia, w których mowa o innych intensywnościach pomocy, wynoszących na przykład 50 %, w przypadku gdy projekty finansujące skierowane są do przedsiębiorstw; czy 100 %, w przypadku gdy założono, że dotacja nie kwalifikuje się jako pomoc, ponieważ działanie nie mogło być przypisane indywidualnym przedsiębiorstwom lub kwalifikowało się zgodnie z zasadą *de minimis*⁽³²⁾. Ponadto w kontekście współfinansowania władze norweskie wskazały maksymalną intensywność pomocy w wysokości 75 %.

⁽³¹⁾ Decyzja Urzędu 327/99/COL z dnia 16 grudnia 1999 r. w sprawie mapy obszarów otrzymujących pomoc oraz poziomów pomocy (Norwegia).

⁽³²⁾ Patrz sekcje 2.4 i 2.2 powyżej.

Jeżeli chodzi o koszty kwalifikowane, władze norweskie stwierdziły, że można do nich zaliczyć koszty personelu, przyrządy, sprzęt, lokalne i budynki do pracy, itp. Mimo że koszty powyższe określa się jako kwalifikowane w rozdziale 14.6 wytycznych w sprawie pomocy państwa, Urząd przypomina, że możliwe jest również udzielanie dotacji w ramach programu na rzecz sektora drzewnego na wsparcie finansowania kosztów szeregu innych elementów, takich jak kampanie, rozpowszechnianie informacji, tworzenie portali i sieci internetowych, miejsc spotkań dla konkretnych grup, projekty rozwojowe skupiające się na generowaniu wartości, systemach logistyki i cyfrowym zapisie danych.

Na podstawie powyższych ustaleń Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego są zgodne z rozdziałem 14 wytycznych w sprawie pomocy państwa dotyczącym badań i rozwoju.

Zgodność z rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych dotyczącymi MŚP oraz pomocy szkoleniowej

Pomoc przyznana zgodnie z rozporządzeniami o wyłączeniach grupowych dotyczącymi MŚP oraz/lub pomocy szkoleniowej jest uznawana za zgodną z funkcjonowaniem porozumienia EOG oraz zwolniona z wymogu zgłoszenia, pod warunkiem że program spełnia wszystkie warunki właściwego rozporządzenia o wyłączeniach grupowych i zawiera wyraźne odniesienie do tego rozporządzenia (poprzez zacytowanie jego tytułu i danych o publikacji w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*, obecnie *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*)⁽³³⁾.

Jednakże ani budżety państwa ani sprawozdanie grupy roboczej ani żadne z pozostałych przygotowawczych opracowań legislacyjnych dotyczących programu na rzecz sektora drzewnego nie zawierają odniesienia ani do zastosowania rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczącego MŚP ani rozporządzenia o wyłączeniach grupowych dotyczącego pomocy szkoleniowej. Ponadto Urząd nie otrzymał od władz norweskich żadnych informacji dotyczących zastosowania któregośkolwiek z rozporządzeń o wyłączeniach grupowych na potrzeby publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Na tej podstawie, we wstępnej opinii Urzędu władze norweskie nie spełniły w odniesieniu do programu na rzecz sektora drzewnego formalnych wymogów przewidzianych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych.

Zgodność bezpośrednio w ramach art. 61 ust. 3 lit. c) na podstawie istotnych zasad przewidzianych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych

Urząd może ocenić program na rzecz sektora drzewnego bezpośrednio pod kątem art. 61 ust. 3 lit. c) porozumienia EOG w świetle istotnych zasad określonych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących MŚP oraz pomocy szkoleniowej w celu ustalenia, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z funkcjonowaniem porozumienia EOG.

Jednakże ani budżety państwa ani żadne z pozostałych przygotowawczych opracowań legislacyjnych dotyczących programu na rzecz sektora drzewnego nie przewidują, że wsparcie należy przyznawać przedsiębiorstwom, które kwalifikują się jako MŚP, ani nie zawierają definicji tego terminu. Wspomniane dokumenty nie przewidują również, że wsparcie należy przyznawać na pomoc szkoleniową, ani nie zawierają definicji takiej pomocy.

Z drugiej strony władze norweskie stwierdziły, że program na rzecz sektora drzewnego był (w praktyce) wprowadzany na podstawie pułapów, o których mowa w tabeli zatytułowanej „Załącznik nr 3 Przegląd — stawki finansowania mające zastosowanie do programu na rzecz sektora drzewnego” (znajdującej się w sekcji 2.4 w części I dotyczącej „Faktów”). Jednakże tabela ta nie zawiera żadnych informacji uzupełniających na temat zastosowania tych pułapów, takich jak opis kosztów kwalifikowanych. Dlatego też Urząd nie może stwierdzić z całkowitą pewnością, że dotacje przyznane w ramach programu na rzecz sektora drzewnego zostały oparte na praktyce zgodnej z istotnymi zasadami dotyczącymi przyznawania pomocy dla MŚP.

Na tej podstawie Urząd przyjmuje wstępne stanowisko, że nawet uwzględniając istotne zasady określone w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych, Urząd ma wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego jest zgodny z funkcjonowaniem porozumienia EOG w ramach art. 61 ust. 3 lit. c) tego porozumienia.

⁽³³⁾ Patrz art. 3 ust. 3 w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych dotyczących, odpowiednio, MŚP oraz pomocy szkoleniowej.

2.3 Wnioski

Mając na uwadze fakt, że Urząd nie może ustalić, że program na rzecz sektora drzewnego kwalifikuje się do któregośkolwiek z wyłączeń przewidzianych w porozumieniu EOG, Urząd ma zatem wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z funkcjonowaniem porozumienia EOG.

Przekazane Urzędowi dokumenty ustanawiające i wdrażające program na rzecz sektora drzewnego nie zawierają wystarczająco szczegółowych definicji dotyczących rodzaju projektów, na które można udzielić wsparcia, ani opisów kosztów kwalifikujących się, ani pułapów dotyczących maksymalnej kwoty pomocy, jaką można przyznać. Jednakże, być może władze norweskie stosują administracyjną praktykę wdrażania programu na rzecz sektora drzewnego zgodną z wytycznymi w sprawie pomocy państwa oraz istotnymi zasadami przewidzianymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych. W świetle takiego przypuszczenia wzywa się władze norweskie do przedłożenia wszelkich informacji wskazujących, że wydano wewnętrzne instrukcje lub inne nakazy urzędowe na potrzeby realizacji programu na rzecz sektora drzewnego zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych w sprawie pomocy państwa lub istotnymi zasadami przewidzianymi w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych.

Jednakże Urząd pragnie zwrócić uwagę, że nawet jeżeli byłoby możliwe wykazanie takiej praktyki administracyjnej, to Urząd zastrzega sobie prawo do przyjęcia stanowiska odnośnie tego, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z art. 61 ust. 3 lit. c), wobec faktu istnienia w ramach programu na rzecz sektora drzewnego praktyki przyznawania 100-procentowego wsparcia na projekty, w przypadku których organ zarządzający założył, że dotacja nie kwalifikuje się jako pomoc, ponieważ dane działanie nie mogło być przypisane indywidualnym przedsiębiorstwom i uznał, że skutkuje ono umiarkowaną korzyścią jedynie dla jednego *indywidualnego* przedsiębiorstwa. W istocie, w przykładzie podanym w sekcji 2.2 (w części I dotyczącej „Faktów” w ramach „współfinansowania”), gdzie program na rzecz sektora drzewnego finansował 100 % kosztów projektu rozwojowego, nie można wykluczyć istnienia pomocy państwa jedynie z tego względu, że wyniki zostały udostępnione „przedsiębiorstwom–członkom”. Wzywa się władze norweskie do przedłożenia wszelkich dalszych informacji będących w ich posiadaniu w odniesieniu do takiej praktyki, w tym informacji dotyczących istnienia wszelkich ewentualnych instrukcji wewnętrznych mających na celu realizację programu na rzecz sektora drzewnego w powyższy sposób.

3. Pomoc *de minimis*

Władze norweskie stwierdziły, że dotacje przyznane na podstawie szczegółowych przepisów w ramach programu na rzecz sektora drzewnego spełniają warunki, aby zakwalifikować je jako pomoc *de minimis*. Innymi słowy, zdaniem władz norweskich program na rzecz sektora drzewnego zawiera przepisy określające warunki, które po ich spełnieniu zapewniają, że dotacje kwalifikują się jako pomoc *de minimis*.

Przyznanie pomocy może się kwalifikować jako pomoc *de minimis* na mocy uprzednio obowiązującego rozdziału 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa lub na mocy późniejszego rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis* (które zastąpiło rozdział 12 z dnia 1 lutego 2003 r.)⁽³⁴⁾, co ma taką konsekwencję, że dany środek nie obejmuje pomocy państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG i nie istnieje obowiązek zgłoszenia pomocy⁽³⁵⁾. Ponieważ program na rzecz sektora drzewnego był wprowadzany między 1 lipca 2000 r. a końcem 2005 r. oba zbiory zasad dotyczących pomocy *de minimis* odnoszą się do programu. Zdaniem władz norweskich o tym, czy w stosunku do danej dotacji ma zastosowanie uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa czy późniejsze rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis*, decyduje data przyznania przez władze norweskie zatwierdzenia („tilsagn”).

Z art. 3 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis* wynika, że władze krajowe mogą przyznać pomoc *de minimis* jedynie po uprzednim sprawdzeniu, że całkowita kwota pomocy *de minimis* otrzymana przez dane przedsiębiorstwo nie została zwiększona z racji innej pomocy *de minimis* uzyskanej w ciągu poprzednich trzech lat. Uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa zawierał przepis o takim samym znaczeniu, który przewidywał, że należy zadbać o to, by żadna dodatkowa pomoc przyznana jednemu odbiorcy nie zwiększała łącznej kwoty przyznanej pomocy ponad próg pomocy *de minimis*. W ramach rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis* sposobem sprawdzenia progu pomocy *de minimis* jest uzyskanie pełnej informacji na ten temat od odbiorcy pomocy. W ramach uprzednio obowiązującego rozdziału 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa zasadę pomocy *de minimis* powinno się sprawdzać poprzez mechanizm kontroli (na przykład, „aparatury” kontroli). Zdaniem Urzędu, mógł on równie dobrze polegać na uzyskaniu kompletnych informacji na ten temat od odbiorcy pomocy.

⁽³⁴⁾ Uprzednio obowiązujący rozdział 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa został usunięty na mocy decyzji Urzędu nr 198/03/COL z dnia 5 listopada 2003 r., ale jak stwierdzono powyżej rozdział 12 został zastąpiony przez rozporządzenie dotyczące pomocy *de minimis* już z dniem 1 lutego 2003 r.

⁽³⁵⁾ Drugi akapit uprzednio obowiązującego rozdziału 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz art. 2 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego pomocy *de minimis*.

W ramach programu na rzecz sektora drzewnego Innovasjon Norge odniósł się do zasad dotyczących pomocy *de minimis* i poinformował odbiorców pomocy o obowiązku informowania władz o innej pomocy *de minimis* uzyskanej w ciągu trzech lat po tym, gdy przyznano zatwierdzenie dotyczące otrzymania pomocy *de minimis*. Jednakże ten obowiązek informacyjny dotyczy jedynie pomocy *de minimis* otrzymanej po otrzymaniu pomocy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, a więc od odbiorców nie wymagano, aby przekazali informacje na temat tego, czy otrzymali jakąkolwiek pomoc *de minimis*, zanim otrzymali pomoc *de minimis* w ramach tego programu. W rezultacie nie można wykluczyć, że odbiorcy otrzymali inną pomoc *de minimis*, zanim otrzymali dotacje w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, co mogło skutkować tym, że łączna kwota pomocy może przekraczać próg pomocy *de minimis*. Dlatego też Urząd nie ma pewności, że pomoc, która według deklaracji władz norweskich kwalifikuje się jako pomoc *de minimis* w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, rzeczywiście kwalifikuje się jako taka pomoc. Dlatego też, we wstępnej opinii Urzędu przepisy w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, potencjalnie tworzące program zgodny z regułą *de minimis*, nie spełniają zasad dotyczących pomocy *de minimis*.

4. Wymogi proceduralne

Zgodnie z art. 1 ust. 3 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale „o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy należy powiadomić Urząd Nadzoru EFTA, z wystarczającym wyprzedzeniem, aby umożliwić Urzędowi przedstawienie swoich uwag (...). Zainteresowane państwo nie wprowadza w życie proponowanych środków, do czasu, aż procedura zakończy się ostateczną decyzją”.

Władze norweskie nie zgłosiły Urzędowi programu na rzecz sektora drzewnego przed jego wdrażaniem. Urząd zwraca uwagę, że nie otrzymał od władz norweskich informacji, wskazujących że program na rzecz sektora drzewnego jest kontynuacją poprzedniego programu, podobnego do omawianego programu pod względem treści i struktury. Ponadto program na rzecz sektora drzewnego nie został objęty żadnym innym programem pomocy zgłoszonym Urzędowi przez władze norweskie. Mając na uwadze fakt, że wstępny wniosek Urzędu stanowi, że program na rzecz sektora drzewnego obejmuje pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG, władze norweskie, we wstępnej opinii Urzędu, nie wywiązały się ze swojego obowiązku dokonania zgłoszenia zgodnie z art. 1 ust. 3 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. Wszelka pomoc państwa w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG, która nie została zgłoszona, będzie uznana za „pomoc bezprawną” w rozumieniu art. 1 lit. f) w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale.

Władze norweskie wzywa się do potwierdzenia, że program na rzecz sektora drzewnego został zakończony, poprzez wskazanie konkretnej daty jego zakończenia.

5. Wnioski

W oparciu o informacje przedłożone przez władze norweskie Urząd przyjmuje wstępny pogląd, że program na rzecz sektora drzewnego stanowi pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG. Ponadto Urząd ma wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego można uznać za zgodny z art. 61 ust. 3 lit. c) porozumienia EOG łącznie z wymogami określonymi w rozdziałach 14 i 25 wytycznych Urzędu w sprawie pomocy państwa. Poza tym we wstępnej opinii Urzędu władze norweskie nie przestrzegaly rozporządzeń o wyłączeniach grupowych dotyczących pomocy dla MŚP i pomocy szkoleniowej, a program na rzecz sektora drzewnego nie może być zatwierdzony bezpośrednio na mocy art. 61 ust. 3 lit. c) porozumienia EOG w świetle istotnych zasad zawartych w rozporządzeniach o wyłączeniach grupowych. W rezultacie Urząd ma wątpliwości, czy program na rzecz sektora drzewnego jest zgodny z funkcjonowaniem porozumienia EOG.

Dodatkowo Urząd ma wątpliwości, czy przepisy, na podstawie których przyznawana jest rzekomo pomoc *de minimis*, są zgodne z uprzednio obowiązującym rozdziałem 12 wytycznych w sprawie pomocy państwa oraz rozporządzeniem dotyczącym pomocy *de minimis*.

W rezultacie, zgodnie z art. 13 ust. 1, patrz art. 4 ust. 4 w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale, Urząd jest zobowiązany do wszczęcia procedury przewidzianej w art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. Decyzja o wszczęciu postępowania jest bez uszczerbku dla ostatecznej decyzji Urzędu, która może zawierać wniosek, że program na rzecz sektora drzewnego jest zgodny z funkcjonowaniem porozumienia EOG.

Ponieważ program na rzecz sektora drzewnego nie został zgłoszony Urzędowi, wszelka pomoc w rozumieniu art. 61 ust. 1 porozumienia EOG przyznana w ramach tego programu stanowi pomoc bezprawną w rozumieniu art. 1 lit. f) w części II protokołu 3 do Porozumienia o Nadzorze i Trybunale. Z art. 14 w części II protokołu 3 Porozumienia o Nadzorze i Trybunale wynika, że Urząd podejmuje decyzję, że bezprawną pomoc, która jest niezgodna z zasadami dotyczącymi pomocy państwa określonymi w porozumieniu EOG, musi zostać przez beneficjentów zwrócona.

W świetle powyższych rozważań, Urząd, działając w ramach procedury określonej w art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, jak również art. 6 ust. 1 w części II tego protokołu, zwraca się do władz norweskich o przedstawienie uwag i przekazanie wszelkich informacji, które mogą pomóc w ocenie pomocy przyznanej w ramach programu na rzecz sektora drzewnego, w ciągu jednego miesiąca od daty otrzymania niniejszej decyzji.

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Urząd podjął decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego przewidzianego w art. 1 ust. 2 w części I protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale wobec Norwegii w odniesieniu do programu na rzecz sektora drzewnego.

Artykuł 2

Wzywa się władze norweskie, zgodnie z art. 6 ust. 1 w części II protokołu 3 do porozumienia o nadzorze i Trybunale, do przedstawienia uwag dotyczących wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego w ciągu jednego miesiąca od notyfikacji niniejszej decyzji oraz do przekazania wszelkich informacji, które mogą pomóc w ocenie programu na rzecz sektora drzewnego.

Artykuł 3

Pozostałe państwa EFTA, państwa członkowskie WE oraz zainteresowane strony zostają poinformowane w drodze publikacji niniejszej decyzji w autentycznej wersji językowej, której towarzyszy merytoryczne streszczenie w językach innych niż autentyczna wersja językowa, w sekcji EOG *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz suplementie EOG do *Dziennika*, wzywającej je do przedstawiania uwag w ciągu jednego miesiąca od daty publikacji.

Artykuł 4

Niniejsza decyzja w języku angielskim jest autentyczna.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Norwegii.

Sporządzono w Brukseli dnia 17 maja 2006 r.

W imieniu Urzędu Nadzoru EFTA

Bjørn T. GRYDELAND
Przewodniczący

Kurt JAEGER
Członek Kolegium